

Čís. 1139.

Vládní nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. o přerušení valutových sporů.

Okolnost, že solidárně zavázaný, avšak nežalovaný spoludlužník měl dne 26. února 1919 bydliště na území Rakouském, není důvodem, by přerušen byl spor proti žalovanému spoludlužníku, jenž tam nebydlel.

(Rozh. ze dne 19. července 1921, R I 886/21.)

Ze zápůjčky poskytnuté roku 1905 ve měně rakousko-uherské byli solidárně zavázáni: Vilém E., bytem v Drážďanech, Heřman Z., bytem ve Vídni, Bedřich Z., bytem ve Štýrském Hradci a dlužní společnost v Eibiswaldu v republice Rakouské. Jednaje o žalobě, již domáhali se věřitelé splacení zápůjčky pouze na Vilému T-ovi, přerušil odvolací soud sám od sebe řízení, ježto se stala spornou otázka měny. **Důvody:** Jedná se tu o peněžitý závazek v rak.-uh. korunách mezi fyzickými osobami pokud se týče právnickou osobou a fyzickými osobami, z kterých nesporně aspoň jedna na straně dlužníků, a to dlužní společnost v Eibiswaldu, měla dne 26. února 1919 své řádné sídlo v území Rakouské republiky a má ho tam dosud, a ohledně kteréž jest sporná měna, v níž jest závazek splnit. Jsou zde tudíž předpoklady §§ 1, 2 nař. vlády ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. Na tom se ničeho nemění tím, že žalobkyně nežalovala všechny solidární dlužníky, nýbrž žalovala pouze Viléma T-a, bydlicího v Drážďanech. Neboť nařízení mluví zcela všeobecně o vymáhání takových závazků peněžitých, při kterých jsou zde na jedné straně, tedy ať u věřitele, nebo dlužníka (ne snad u žalobce neb u žalovaného) předpoklady § 1 cit. nař. Že vedle dlužní společnosti v Eibiswaldu přicházejí v úvahu ještě další, solidární dlužníci, nemůže odstraniti skutečnost, že jde o dluh mezi osobou, mající řádné bydliště v tomto státu, a podnikem se sídlem v Rakouské republice; to tím méně, že se jedná o dluh této společnosti, jak vyplývá z dlužního listu a ze skutečnosti, že tento podnik vždy platil úroky a vypovídal zápůjčky a že dal svůj majetek za tuto zápůjčku do zástavy. I může býti zjištěna otázka měny vzhledem k solidárnímu poměru dlužnímu pouze s platností pro všechny a proti všem účastněným osobám, tedy pouze jednotně. Bylo by obcházením vládního nařízení, zakládajícího se na mezinárodním ujednání, kdyby měla býti vyloučena jeho platnost, ačkoliv se nesporně jedná o cizozemský dluh ve smyslu tohoto nařízení, pouze z toho důvodu, že je žalován právě jen ten solidární dlužník, u něhož není předpokladů nařízení stran bydliště.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a poukázal odvolací soud, by ve věci dále jednal.

Důvody:

Dle §. 1. vl. nař. ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. nemohou po dobu platnosti tohoto nařízení peněžitě závazky na rakouskouherské koruny mezi osobami v odst. c) uvedenými býti vymáhány, pokud jsou tu další podmínky v posledním odstavci § 1 vytčené. Soudní řízení, kterým se nároky v § 1 uvedené vymáhají, budiž přerušeno (§ 2 nař.). Z doslovu

předpisu toho lze dovoditi jen to, že nařízení to má na mysli pouze spory, v nichž jedna ze sporných stran měla 26. února 1919 řádné bydliště na území jednoho a druhá na území druhého státu, a že nezáleží na tom, je-li na straně věřitelově více oprávněných a na straně dlužníkově více povinných, kteří však sporu se neúčastní, takže nařízení to platí pouze pro sporné strany, ne však pro ostatní zájemníky. Napadené usnesení jde příliš daleko, dovozujíc, že sporem má býti zjištěna otázka měny vzhledem k solidárnímu poměru dlužníků s platností pro všechny a proti všem účastněným osobám, tedy pouze jednotně, neboť rozsudek v tomto sporu vyšlý může bez ohledu na § 896 obč. zák. působiti jen mezi spornými stranami a může pohledávka pouze žalující stranou a jen na žalovaném exekučně býti vymáhána, bude-li žalobě vyhověno. O obcházení uvedeného nařízení nemůže býti řeči, ježto spor byl zahájen dávno před jeho vydáním.

Čís. 1140.

Náhradu škody za ztrátu zboží, jež dáno bylo k železniční dopravě v cizozemsku, jest určití v kursu, vypočteném dle místa a ku cni odeslání.

(Rozh. ze dne 19. července 1921, Rv I 240,21.)

Dne 24. dubna 1919 byla podána ve Vídeňském Novém Městě pro žalobkyni zásilka několika sudů vína, jež pak byla Ústecko-teplickou drahou žalobkyni vydána s úbytkem na váze. Žalobkyně domáhala se na dráze náhrady škody, již jí procesní soud první stolice přiznal, shledav splněny podmínky §§ 84 a 99 žel. dopr. ř. Výši náhrady pak určil dle obecné hodnoty vína v místě odeslání, již přepočtl dle kursu ze dne 24. dubna 1919 na Kč, v nichž plnění bylo vzhledem k sídlu žalované dráhy. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Jde tu o náhradu škody, kterou má žalovaná dráha, majíc své sídlo v tuzemsku, zaplatiti proto ve měně československé, nejedná se tu především proto o nárok v cizí měně. Pro výši náhrady škody jest dle § 88 žel. dopr. ř. směrodatnou obecná cena obchodní, kterou mělo víno ve Vídeňském Novém Městě v čase, kdy bylo předáno k dopravě t. j. dne 24. dubna 1919. Cena tato byla udána ve znaleckém posudku v korunách rakouských; ježto pak žalovaná společnost má nahraditi škodu v korunách československých, sluší ovšem naléztí onu obecnou cenu obchodní, kterou mělo víno dne 24. dubna 1919 ve Víd. Novém Městě v Kč, a jest v tomto směru směrodatným jedině kurs, který měly Kč oproti Kč dne 24. dubna 1919. Ježto, jak již uvedeno, nešlo o pohledávku žalobkyně v cizí měně, nýbrž o pohledávku v měně československé, nelze použítí čl. 336 obch. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., není odůvodněno a poukazuje se dovolatelka na správné důvody napadeného rozsudku, jež spisem dovolacím nebyly vyvráceny. K jeho vývodům se podotýká, že se v tomto sporu nejedná o závazek žalované, znějící na koruny rakouské, který se má přepočítati na československou měnu, nýbrž o pohledávku